

Færder
nasjonalparkstyre

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Grev Wedels gate 1
3111 Tønsberg

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371177
sfvtpost@statsforvalteren.no
<https://ferdernasjonlpark.no>

Norsk institutt for naturforskning

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2023/3084-0 432.3

Dykkar ref.

Dato 21.04.2023

Delegert vedtak

Delegasjonssak

Vedtak - Søknad - Færder nasjonalpark - ilandstigning og filming med drone - sjøfuglkartlegging 2023 - 2024 - Norsk institutt for naturforskning

Vedtak

Forvalter gir på delegert myndighet NINA tillatelse til å gjennomføre sjøfugltelling med drone i Færder nasjonalpark i begrenset periode, og til landing og letting i nasjonalparken. Tillatelsen gis med henvisning til verneforskriftens § 4 generelle dispensasjonsbestemmelser, fra verneforskriftens § 3, punkt 7.2. Tillatelsen gjelder prosjektet «Ilandstigning og filming med drone – sjøfuglkartlegging 2023-2024 – Norsk institutt for naturforskning.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelsen er gyldig fra 1.-5-15.7 2023 og 1.5-15.7 2024 og gjelder kun kartlegging av sjøfuglbestanden i henhold til beskrevet prosjekt.
- Tillatelse til flyvning gjelder kun for piloter og droner registrert gjennom NINA, Birdlife eller Karmøy Ringmerkingsgruppe. Piloter må kunne dokumentere tilknytning ved eventuell kontroll.
- Ved tegn på avvikende adferd skal filming opphøre umiddelbart, og pilot og drone fjernes fra området.
- Tillatelsen gjelder ikke ilandstigning eller opphold nærmere enn 50 m fra land.
- Tillatelsen skal tas med under flyvningen og framvises etter forespørsel fra oppsynsmyndighet.
- Forvaltningen ønsker tall fra tellingen oversendt etter gjennomført kartlegging.

Dokumenter i saken

Søknad frå NINA (Norsk institutt for naturforskning) om *Ilandstigning og flyvning med drone i verneområder i forbindelse med landsdekkende sjøfuglkartlegging 2023-2024.*

Søknaden

Utdrag frå søknaden:

«NINA vil gjennomføre en landsdekkende kartlegging av sjøfugler i perioden 2023-2026. Prosjektet er finansiert av Olje- og Energidepartementet (OED) og er en del av SEAPOP [SEAPOP - Om sjøfugl – for et rikere hav, SEAPOP - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](#). Prosjektet koordineres igjennom Miljødirektoratet ved koordinator Jørund Braa. I 2023 begynner vi med kartlegging fra svenskegrensa til Rogaland. Det er imidlertid ikke sikkert alt blir dekt i 2023, så vi søker derfor for to år. Vi ønsker å benytte drone til det meste av kartleggingene, da dette gir mindre forstyrrelser for koloniene, samt betydelig høyere kvalitet på datamaterialet, gitt at det flys skånsomt. Det søkes herved om tillatelse til å fly drone for å fotografere og kartlegge antall hekkepar av sjøfugl i en lang rekke verneområder

Hos Færder Nasjonalparkstyre søker vi om dispensasjon i Færder nasjonalpark (VV00003084). Vi søker om flyvning av drone, samt letting og landing i nasjonalparken. Vi vil ikke trenge å gå i land i noen av sjøfuglreservatene med ferdsselsforbud.

Videre:

Vi vil primært gjennomføre kartleggingen i de to siste ukene av mai. Det er under diskusjon i NINA om vi i noen områder må fly to ganger for å kunne dekke både stormåker og fiskemåker/terner godt. Forskjellige arter legger egg på forskjellig tidspunkt, og man klarer ikke dekke alle arter fullgodt ved ett enkelt besøk. I tillegg er det noen større verneområder hvor man må ha mange korte flygninger for å dekke mange forskjellige kolonier. Det er dermed enklest for oss, og sannsynligvis dere, å få tillatelse til å fly mellom 1. mai og 15. juli, og uten begrensninger i antall flygninger. Vi vil da ha litt tidsmargin for å få logistikken til å gå opp, samt muligheten til å komme tilbake om noe med timingen skjærer seg.

Flygning med drone for å kartlegge sjøfugler krever kompetanse for å forhindre forstyrrelse av sjøfuglene. Den må gjennomføres på rett måte, i lav hastighet, uten brå retningsendringer. Man må også overvåke adferden og responsen til sjøfuglene (og sel og andre dyr) i området kontinuerlig. Dersom fuglene reagerer for sterkt negativt, definert som å forlate reiret, fly opp, øke lydnivået, osv., vil flygningene bli avbrutt. Dersom det blir gjort gjentatte nærgående skinnangrep mot dronen vil den raskt trekkes opp og vekk fra kolonien. Fuglene roer seg alltid raskt ned igjen i slike situasjoner. Piloter og droner vil være registrert igjennom NINA, Birdlife eller Karmøy Ringmerkingsgruppe. Alle piloter vil ha erfaring med flygning i sjøfuglkolonier, eller få god opplæring i forkant. Personell vil dermed være i stand til å vurdere responsen til sjøfuglene fortløpende og eventuelt avbryte flygningen.»

Søknaden er vurdert i samsvar med

Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i saker av mindre prinsipiell betydning. Denne myndigheten er delegert fra Nasjonalparkstyret. Søknaden er vurdert i henhold til verneforskriften for Færder nasjonalpark, § 4. Generelle dispensasjonsbestemmelser.

Verneforskrift og verneformål

Færder nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Færder nasjonalpark.

Verneforskriftens § 3 punkt 7.2 angir forbud mot droneflyging: *Unødvendig støy er forbudt. Bruk av motordrevet modellfly og lignende er forbudt...*

Verneforskriften angir ingen unntaksbestemmelser.

Det må derfor vurderes om § 4 Generelle dispensasjonsbestemmelser kan komme til anvendelse.

§ 4 skal være en unntaksregel og skal fungere som sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutsees eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i Naturmangfoldloven § 48 kan ikke anvendes for å utvide rammen som er satt i vernevedtaket.

§ 4: Generelle dispensasjonsbestemmelser: *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften der det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlig samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. Naturmangfoldloven § 48.*

Dispensasjon kan gis etter § 4, Generelle dispensasjonsbestemmelser, naturmangfoldloven § 48. Avgjørende her er at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, Tiltaket skal også vurderes etter naturmangfoldlovens §§ 8 – 12.

Vurdering

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep (utdrag).

Videre: I sone B er formålet å ta vare på livsmiljøet for plante- og dyrelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser. På Lille Rauer er det i tillegg særlig viktig å bevare den truede arten gul hornvalmue og deres livsmiljø.

Vern av dyrelivet er beskrevet i § 3, punkt 3: 3.1-3.3.

§ 3, punkt 5.2 – forbud mot ferdsel: I sone B er det i tiden fra og med 15. april til og med 15. juli forbud mot all ferdsel på land og på sjø nærmere enn 50 meter fra land. Dette omfatter også surfbrett, seilbrett, kiting, paraglider og lignende, samt dykking.

Verneforskriften for Færder nasjonalparken § 3, punkt 7.2 angir forbod mot droneflyging og unødig støy: Unødvendig støy er forbudt. Bruk av motordrevne modellfly og lignende er forbudt. Bruk av drone omfattes av denne bestemmelsen.

Verneverdiene som kan påvirkes i forhold til søknaden om flyvning med drone og landing/letting med drone er forstyrrelse av sjøfugl. Tiltaket vil i mindre grad forstyrre friluftslivet, da det søkes om filming på områder med ferdselsforbud. Det er forvalters vurdering at dronflyging kan utgjøre en trussel mot verneverdiene, ved forstyrrelse og unødig støy i en sårbar periode for sjøfugl. Det er forvalters vurdering at dispensasjoner skal vurderes strengt, og ikke minst samlet belastning i et område med mye aktivitet. Det vurderes også at det er behov for spesialkompetanse for å forstå fuglenes reaksjonsmønster og unngå unødige forstyrrelser.

Fleire studier har vist at hekkende sjøfugl kan ha svært høyt stressnivå sjølv utan at de viser ytre tegn på forstyrrelse.

Det opplyses ikkje om hastighet på flyvning, men flyvning i lav hastighet og utan brå manøvre vil trolig være mindre forstyrrende enn ilandstigning og telling frå bakken.

Det vurderes imidlertid at kunnskap er viktig for god forvaltning. Utvikling av sjøfuglbestander kan være viktige indikatorer på miljøtilstanden i verneområdet.

En negativ utvikling av ulike sjøfuglbestander vil slik gi innspill til forvaltningstiltak og en positiv utvikling vil kunne bekrefte forvaltningstiltak. I Færder nasjonalpark foregår utstrakt jakt på mink, og tellinger viser at teistbestanden er i positiv utvikling.

Det vises til at formålet med flyvningen er å skaffe betre kunnskap om sjøfuglbestanden i Norge, og inngår i en landsdekkende kartlegg av av sjøfugler i perioden 2023-2026.

NIVA skriver i sin søknad at «Flygning med drone for å kartlegge sjøfugler krever kompetanse for å forhindre forstyrrelse av sjøfuglene. Den må gjennomføres på rett måte, i lav hastighet, uten brå retningsendringer. Man må også overvåke adferden og responsen til sjøfuglene (og sel og andre dyr) i området kontinuerlig. Dersom fuglene reagerer for sterkt negativt, definert som å forlate reiret, fly opp, øke lydnivået, osv., vil flygningene bli avbrutt. Dersom det blir gjort gjentatte nærgående skinnangrep mot dronen vil den raskt trekkes opp og vekk fra kolonien. Fuglene roer seg alltid raskt ned igjen i slike situasjoner.»

Piloter og droner vil være registrert igjennom NINA, Birdlife eller Karmøy Ringmerkingsgruppe. Alle piloter vil ha erfaring med flygning i sjøfuglkolonier, eller få god opplæring i forkant. Personell vil dermed være i stand til å vurdere responsen til sjøfuglene fortløpende og eventuelt avbryte flygningen.»

Flyvningen vil utføres av erfarne dronepiloter med god forståelse for sjøfuglenes adferd. Tegn på forstyrrelse kan være at fuglene reagerer for sterkt negativt, definert som å forlate reiret, fly opp, øke lydnivået, osv., i slike tilfeller vil flygningene bli avbrutt. Sjøfugl kan imidlertid også ha høyt stressnivå utan å vise synlig tegn på forstyrrelse.

En tillatelse til denne type filming vil ikkje gi presedens for skadelig bruk av drone i nasjonalparken. Droneflyging vurderes her å være en skånsom metode for å få verdifull informasjon, forutsatt at vilkårene følges.

Tiltaket som beskrevet, vurderes ikkje å være i strid med verneformålet, og påvirker ikkje verneverdiene nevneverdig.

Kravene i naturmangfoldloven §§ 8 – 12:

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt. Flyvningen kan virke forstyrrende og påvirke verneverdiene, men erfarne dronepiloter med god kunnskap om sjøfuglenes adferd vil redusere påvirkningen. § 9 Føre-var-prinsippet kommer derfor ikkje til anvendelse.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Det kommer årlig fleire dispensasjonssøknader om droneflyging, men ikkje mange knyttet til forskning. Dispensasjoner vurderes strengt, og samlet belastning knyttet til dispensasjonssøknader i forskningssammenheng vurderes å være lav.

§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Paragrafen er mindre relevant. Tiltakshaver har ikkje søkt om ilandstigning, men dersom skade skulle oppstå plikter tiltakshaver å dekke evt. kostnader med istandsetting/opprydning.

§ 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det vurderes at droneflyvning i denne sammenheng er miljøforsvarlig og beste metode, forutsatt kompetansen som beskrevet i søknaden, og plikten til å opphøre aktiviteten ved forstyrrelse. Flyvning med drone, utført av kompetent personell, både droneteknisk og med kompetanse på sjøfugladferd, vil trolig være mindre forstyrrende enn ilandstigning av personell og fysisk telling. Det er imidlertid vanskelig å forutse reaksjonen på aktiviteten, slik at all adferd som avviker fra vanlig adferd bør tolkes som forstyrrelse og bety opphør av aktivitet.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med ein frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Færder nasjonalparkstyre.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold	Stadionveien 5	3214	SANDEFJORD
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Færder kommune	Postboks 250	3163	NØTTERØY
Vestfold og Telemark fylkeskommune	Postboks 2844	3702	SKIEN
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Torgard	7485	TRONDHEIM

Færder Nasjonalparkstyre
sfvtpost@statsforvalteren.no

Deres ref:
Vår ref: 475.1/2023
Sted: Bergen
Dato: 13.03.2023

Søknad om ilandstigning og flyvning med drone i verneområder i forbindelse med landsdekkende sjøfuglkartlegging 2023-2024

NINA vil gjennomføre en landsdekkende kartlegging av sjøfugler i perioden 2023-2026. Prosjektet er finansiert av Olje- og Energidepartementet (OED) og er en del av SEAPOP [SEAPOP - Om sjøfugl – for et rikere hav](#), [SEAPOP - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](#). Prosjektet koordineres igjennom Miljødirektoratet ved koordinator Jørund Braa. I 2023 begynner vi med kartlegging fra svenskegrensa til Rogaland. Det er imidlertid ikke sikkert alt blir dekt i 2023, så vi søker derfor for to år. Vi ønsker å benytte drone til det meste av kartleggingene, da dette gir mindre forstyrrelser for koloniene, samt betydelig høyere kvalitet på datamaterialet, gitt at det flys skånsomt. Det søkes herved om tillatelse til å fly drone for å fotografere og kartlegge antall hekkepar av sjøfugl i en lang rekke verneområder.

Hos Færder Nasjonalparkstyre søker vi om dispensasjon i Færder nasjonalpark (VV00003084). Vi søker om flyvning av drone, samt letting og landing i nasjonalparken. Vi vil ikke trenge å gå i land i noen av sjøfuglreservatene med ferdselsforbud.

Vedlagt finner dere oversikt over alle verneområder det søkes dispensasjon for i denne søknaden, både som excellfil og geopackage for bruk i GIS-verktøy. De inkluderer også verneområder fra andre forvaltningsmyndigheter, men er enkle å filtrere til kun deres område. Det er i excelarket fire kolonner for forskjellige dispensasjoner, «fly drone», «modellfly nevnt», «landing» og «ilandstigning».

Dersom verneområdet kun har kryss i «fly drone», vurderer vi forskriften sånn at vi ikke trenger dispensasjon fra dere. Vi skal kun fly drone fra båt eller land utenfor verneområdet på disse lokalitetene. De er likevel inkludert sånn at dere får en bedre oversikt, og i tilfelle det vil gis dispensasjon fra «unødvige forstyrrelser» eller lignende.

I verneområder med kryss i noen av de andre feltene trenger vi dispensasjon fra forvaltningsmyndighetene. Verneområder med «modellfly nevnt», sier i verneforskriften at modellfly (og dermed også droner) er forbudt. I disse søker vi dispensasjon for å fly drone. I verneområder med «landing» ønsker vi også å lette og lande innenfor selve reservatgrensa. Det er noe variasjon i forskriftene om dette er søknadspliktig, og vi har ikke sjekket i alle forskriftene. Letting og landing vil kun foregå fra båt innenfor vernegrensen, eller fra øyer godt utenfor fuglekolonier. Dersom det er fugler på en liten holme vil den ikke bli benyttet som letting eller landing, ettersom dette kan være svært forstyrrende for kolonien. Dersom «ilandstigning/ferdsel» er huket av søker vi også tillatelse til ilandstigning på øyer med ferdselsforbud, for å kunne fly derfra. Vi vil fremdeles ikke benytte øyer hvor det er kolonier av sjøfugler. Dette er kun aktuelt i områder hvor øyene som skal kartlegges er store og det er langt til nærmeste ikke-fredede holme. Det vil i disse områdene kunne bli benyttet en større drone som kan fly høyere og kartlegge større områder raskere. I noen ytterst få tilfeller er det også krav til dispensasjon for å føre båt nært nok øyene til å kunne fly. Dette er nevnt i kommentarene for hvert enkelt verneområde.

Vi vil primært gjennomføre kartleggingen i de to siste ukene av mai. Det er under diskusjon i NINA om vi i noen områder må fly to ganger for å kunne dekke både stormåker og fiskemåker/turner godt. Forskjellige arter legger egg på forskjellig tidspunkt, og man klarer ikke dekke alle arter fullgodt ved ett enkelt besøk. I tillegg er det noen større verneområder hvor man må ha mange korte flygninger for å dekke mange forskjellige kolonier. Det er dermed enklest for oss, og sannsynligvis dere, å få tillatelse til å fly mellom 1. mai og 15. juli, og uten begrensninger i antall flygninger. Vi vil da ha litt tidsmargin for å få logistikken til å gå opp, samt muligheten til å komme tilbake om noe med timingen skjærer seg.

Flygning med drone for å kartlegge sjøfugler krever kompetanse for å forhindre forstyrrelse av sjøfuglene. Den må gjennomføres på rett måte, i lav hastighet, uten brå retningsendringer. Man må også overvåke adferden og responsen til sjøfuglene (og sel og andre dyr) i området kontinuerlig. Dersom fuglene reagerer for sterkt negativt, definert som å forlate reiret, fly opp, øke lydnivået, osv., vil flygningene bli avbrutt. Dersom det blir gjort gjentatte nærgående skinnangrep mot dronen vil den raskt trekkes opp og vekk fra kolonien. Fuglene roer seg alltid raskt ned igjen i slike situasjoner.

Piloter og droner vil være registrert igjennom NINA, Birdlife eller Karmøy Ringmerkingsgruppe. Alle piloter vil ha erfaring med flygning i sjøfuglkolonier, eller få god opplæring i forkant. Personell vil dermed være i stand til å vurdere responsen til sjøfuglene fortløpende og eventuelt avbryte flygningen.

Med vennlig hilsen

Sindre Molvørsmyr
avdelingsingeniør
tlf 94255715